Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

(מאָנטאג-אויסגאבע)

דיזעס בלאט ערשיינט
צווייטמאל וואָכענטליך
אונטר קאפסע פון
עכטערריינ-אונגארן
גאנציעריג 8 גולדען ע. וו.
האלבעריג 4 „ „
פיערטעל- 2 „ „

פרים אויסלאנד
גאנציעריג 9 גולדען עפ. וועהר.
האלבעריג 4 „ 50 קרייצער
פיערטעל- 2 „ 25 „

אנגאנצען
אונד זאמסטיג פרייואג-אנצייגען
ווערדען מיט 10 קר. פאר 6 שפאל-
טיגע פעטיט-צייל בעצאהלט.

אויף דיזעס צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
אבאָנאירען
אונד דער פרענומעראציאָנס-שטעלען
בעזיגנס פון דעם עפּסאנדע דעס
ערסטען בלאטעס.

דיא רעדאקציאָן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
רעסטיגנאסטע נו. 7.
וואהרן מאן אויך דיא פרענומעראַ-
ציאָנסגעלדער צו זענדען בעלעגע.
פרענומעראנטענאממלער
ערהאלטען 10% ראבאט.

Nr. 76. זעכסטער יאהרגאנג. פעסט, א חשון ה'ת'ר'ל'ה. Pest, den 12. Oktober 1874.

פאָליטישע אובערזיכט.

פירסט ביסמארק אונד גראף ארנים.

פירסט ביסמארק איז דייטש-לאנדלער דעם גאנצען גראפען דייטשען ריכעס אונד גראף ארנים ווער אין פראנקרייך אין פערטרעטער דער דייטשען רעגירונג, דען מאן באטשאפטער דייטס. אללעס, וואס אללא דיא דייטשע רעגירונג מיט פראנקרייך צו שפּרעכען אונד צו פערהאנדלען האטטע, האט ביסמארק אן ארנים געשריבען אונד ארנים אונטערהאנדעלטע אין פאריז דירעקט מיט דער פראנצאזישען רעגירונג. זעלבסטפערשטענדליך וואר דאס פערהעלטניס צווישען דייטשלאנד אונד פראנקרייך נאך דעם קריעג נאך אין זעהר הייקלעס אונד מאן מוסטע דאהער איינע עהרליכען אונד אומזיכטיגען פערטרעטער האבען. דאמיט ער דורך איינע אנפאהרזיכטיגקייט דאס ערוויגטע פערהעלטניס ניכט פערדערבע. גראף ארנים וואר פון דיעזע שטעללע וויא געשאפען אונד ער האטטע אויך מיט זעלטענער קלוגהייט דיא בעצייהונגען צווישען פראנקרייך אונד דייטשלאנד געלייטעט, זא דאס ווערהעדד זייער אנזעהנליך אין פאריז נאר נכטס פאר ערהאלטען אויס. וואס דאס פערהעלטניס צווישען דייטשלאנד אונד פראנקרייך דאנגטע. דא אבער גראף ארנים אויף אלס גראפטע שטאאטס-מאנן אונד קלוגער פאלטיקער בערآנגט וואר, זא דאס איהן פירסט ביסמארק אויך אין פעלען אנדערען וויכטיגען אנגעלעגענהייטען צו ראטהע געצאגען אונד איהם מאכטיג גערייטיגט אנפערטרייט — אונד עס לאסט זיך דאהער לייכט דענקען, דאס גראף ארנים זעהר פיעלע אונד דאכטע וויכטיגע שריטטע פאר פירסטען ביסמארק בעיזיטען מוסטע — אונד ווען ער דיעזע פערפאָלגטליכט, זא דאנן דיא פאלטיק דעס פירסטען ביסמארק גאנץ בלאטגע-שטעללט ווערדען.

דאס דיא פאָליטיק דעס פירסטען ביסמארק נכטס אממער דיא עפעלכסטע אונד אנשולדיגסטע איזט, דאבען ווייר בעריישט בייא דער געלעגענהייט ערערטערט אלס גענעראל לאמארמארא וויע גייהיימסטע פערראטהען האטטע (זעהע נו' 70 פאריגען יאהרגאנגס). פון ביסמארק זיך אללע נכטס אונד שלעכטען מוטטעל צו פערזיכערן, ווענן דיא אנזעהנליכקייטען אין דיעזער בעצייהונג אונד אויך אנדערע אנדערע אין פאריז אנגעהאנגען אונד אין אנדערע אנגעלעגענהייטען אונד אין אנדערע אנגעלעגענהייטען אונד אין אנדערע אנגעלעגענהייט

fl. 1000 ס' 373 נו' 22, ס' 846 נו' 50, ס' 1264 נו' 41, ס' 1622 נו' 24, ס' 1888 נו' 45; — יע 400 גולד. ס' 178 נו' 25 26, ס' 263 נו' 42, ס' 373 נו' 2, ס' 496 נומ' 10 36, ס' 846 נומ' 14 42, ס' 922 נומ' 22 36, ס' 1018 נומ' 36, ס' 1272 נו' 43, ס' 1340 נו' 13 29, ס' 1527 נו' 28 30, ס' 1622 נו' 2 4 42, ס' 2205 נו' 37 39 43, ס' 2321 נו' 43, ס' 2420 נו' 45, ס' 2627 נו' 1 18 49, ס' 2699 נו' 4 8 34 36, ס' 2834 נו' 36 47, ס' 2838 נו' 2 10 41, ס' 2911 נו' 1 11 16 19 22 47, ס' 3217 נומ' 47. ס' 3398 נומ' 17, ס' 3592 נומ' 30 35, ס' 3859 נומ' 6 3 אונד ס' 3990 נו' 17 אונד נו' 41.

3) דער קרעדיט-לאָזע.

בייא דער אם 1-טען אָקטאבער 1874 פאָרגע-נאָממענען ציעהונג דיעזער לאָזע וואורדען פאָלגענ-דע סעריען געצאָגען: אונד צוואר, נו' 77 170 536 910 1028 1103 1234 1666 2547 2569 2770 3594 3793 4933. איים דיעזען פערלאָזטען סעריען וואורדען פאָלגענדע נוממערן מיט דען ביינזעטצטען טרעפפערן געצאָ-גען: אונד צוואר פיעל דער הויפטטרעפפער מיט 200000 גולד. אויף ס' 2547 נומ' 75; — דער צווייטע טרעפפער מיט 40000 גולד. אויף ס' 1028 נומ' 77 — אונד דער דרייטע טרעפפער מיט 20000 גולדען אויף ס' 2547 נו' 7; — פערנער געוויננען: יע 5000 גולדען ס' 536 נו' 25, ס' 2770 נו' 94; — יע 2000 גול. ס' 1234 נו' 94, ס' 3793 נו' 16; — יע 1500 גול. ס' 3793 נו' 92 ס' 4033 נו' 69; — יע 1000 גול. ס' 170 נו' 1, ס' 536 נו' 53, ס' 1028 נו' 11, ס' 1666 נו' 98; — יע 400 גול. ס' 77 נו' 36 63 66 79. ס' 170 נו' 2 9 2 45, ס' 536 נו' 13 33 41 51, ס' 1028 נומ' 64 81, ס' 1103 נומ' 50 62 82, ס' 1234 נו' 5 41 41 66 47 90, ס' 2547 נו' 2 52 73, ס' 2569 48 59 73, ס' 2770 נו' 9 76 79, ס' 3594 נו' 56, ס' 3793 נו' 53 74 83, ס' 4033 נו' 10 5 26 אונד נו' 91.

דיא איבריגען, אין דען געצאָגענען סעריען נאָך ענטהאלטענען נוממערן, מאכען דען קלינסטען טרעפפער פאָן יע 195 גולדען.

4) דער רודאלפס לאָזע.

בייא דער אם 1-טען אָקטאבער 1874 פאָרגע-נאָממענען ציעהונג דיעזער לאָזע וואורדען פאָלגענ-דע 36 סעריען געצאָגען. אונד צוואר: סעריע 258 422 447 474 486 780 967 1017 1059 1107 1260 1291 1685 1728 1955 2104 2187 2330 2344 2573 2682 2759 2819 2924 3186 3292 3320 3473 3479 3503 3527 3559 3997 3693 3690 3612. איים דיעזען פערלאָזטען סע-ריען וואורדען פאָלגענדע נוממערן מיט דען ביינע-זעטצטען טרעפפערן געצאָגען: אונד צוואר פיעל דער הויפטטרעפפער מיט 15000 גולד. אויף ס' 967 נו' 3; — דער צווייטע טרעפפער מיט 4000 גולד. אויף ס' 3527 נו' 18 — אונד דער דרייטע טרעפפער מיט 1600 גול. אויף ס' 780 נו' 39; — פערנער גע-ווינגען יע 400 גול. ס' 474 נו' 7, ס' 2924 נו' 45; — יע 200 גולד. ס' 2330 נו' 31. ס' 3292 נו' 33, ס' 3527 נו' 9, ס' 3559 נו' 5; — יע 100 גול. ס' 2330 נו' 45, ס' 2682 נו' 2, ס' 2759 נו' 18, ס' 3320 נו' 26, ס' 3693 נו' 7; — יע 50 גול. ס' 58 נו' 26. ס' 1057 נו' 39, ס' 1955 נו' 9, ס' 2187 נו' 16, ס' 2573 נו' 47. ס' 2819 נו' 16, ס' 3186 נו' 11, ס' 3292 נו' 29, ס' 3320 נו' 9 49, ס' 3473 נו' 9; — יע 30 גול. ס' 58 נו' 2, ס' 422 נו' 40, ס' 447 נו' 12 23, ס' 486 נו' 7, ס' 780 נו' 33, ס' 1685 נו' 45, ס' 1955 נו' 4, ס' 2104 נומ' 6, ס' 2187 נומ' 1, ס' 2330 נו' 8 18, ס' 2344 נו' 8, ס' 2573 נו' 7, ס' 2759 נו' 26 37, ס' 2924 נו' 48, ס' 3292 נו' 17 20, ס' 3473 נו' 17, ס' 3559 נו' 43, ס' 3612 נו' 18, ס' 3690 נומ' 15 אונד ס' 3693 נו' 1 אונד נו' 18.

אויף אללע איבריגען אין דען געצאָגענען סעריען ענטהאלטענען נוממערן פאָללט דער געריגנסטע גע-ווינן פאָן יע 12 גולדען.

5) דער טירקענגלאָזע.

בייא דער אם 1-טען אָקטאָבער 1874 פאָרגע-נאָממענען ציעהונג דיעזער לאָזע פיעל דער הויפט-טרעפפער מיט 300000 פראנקס אויף נו' 357273 — אונד דערצווייטע טרעפפער מיט 25000 פראנקס אויף נו' 1583046; — פערנער געוויننען יע 10000 פראנקס נו' 1551856 595914; — יע 2000 פראנקס נומ' 1265476 146461 256596 379367 1237357 277074; — יע 1250 פראנקס נומ' 185137 135097 567143 113756 528026 1864402 636875 1600455 1150368 966997 1727108 1265479; — יע 1000 פראנקס נו' 839312 945189 1528660 311862 595915 548065 528029 728589 595911 1957483 256599 863571 815048 634362 815049 277073 135906 1587047 357275 1916458 113758 1587049 634361 428541 1837360 1934976 1600451 197767.

געשעפטסבעריכט.

פעסטער פרייזע.

וויינצען, טהיס-ווייצען 88½ פפינדי-גער 5'57½ גולדען. — 8½ פפינדיגער 5.55 גולדען. — באשטעער 88 - פפינדיגער 5.15 גולדען, אללעס פער דרייא מאנאט אונד פער צאלל צענטנער.

האפער 2.12 גולדען פער 50 פפד.

וויינצען נעגען דיא פאריגע פרייז-נאָטירונג זינד דיא הייטיגען פרייזע אום 5 קר. נעפאללען. — פער אָקטאבער 4.62 — 4.67 גולדען — אונד פער פריה - יאהר 5.05 — 5.07 גולדען.

קוקורוץ פער מאי-יוני 3'65 — 3.67½ גולדען.

האפער פער אָקטאבער 2.14—2.15 גול. פער פריה-יאהר 2.33—2.35 גול.

מעהל-פרייזע (פער וויינער צענטנער זאממט זאק, פרייא אב פעסטע): נומ' 0 : 13 גולד. — קר., נומ' 1 12 גולד. 50 קר., נו' 2 : 12 גולד. — קר., נו' 3 : 11 גול. 30 קר. נו' 4 : 10 גולד. 30 קר., נו' 5 : 9 גולד. 40 קר., נו' 6 : 8 גולד. 30 קר., נו' 7 : 7 גול. — קר., נו' 8 : 5 גולד. 50 קר., נו' ½8. 4 גולד. 50 קר., פיינע קליי 2 גולד. 80 קר., נראבע קליי 2 גולד. 50 קר.

שפירים פיר געבריוך גייע מעסהאדע 50—50½ קר' פרעס-העפע-וואארע 54 קר.

אונשליט (חלב), ראהעס 19—20 גולד. קערנ-אונ-שליטט 27½—28 גולד.

צוועשקען. פער נאוועמבער, פערבישע פאס-וואארע 20 גולד.

שאפוואלל אייך אין פאָרגער וואָבע האטטען וויר איין לעבהאפטעס געשעפט, עס וואור-דען געגען 2500 צענטנער פערקויפט, אונד צוואר: 140 צטר. פיינע טוכוואללע צו 136—140 גולד. מיט-טעלפיינע 300 צטר. 117—120 גול. 300 צטר. מיטט-לערע 95—108 גול. 140 צטר. כאממוואללע 116 גול. 240 צטר. באטשקער צו 78—86 גול. 100 צטר. אונד איינישורען צו 68—69 גול. 130 צטר. געבירגס-זאממער-וואללע צו 103—107 גול. 600 צטר. טהיים ווייטער אונד זאממער-וואללע צו 86—88 גול. 40 צטר. באראנער זאממער צו 72—75 גול. 450 צטר. זייבענ-בירגער צינאָא צו 107 גולד. אונד 100 צטר. צאקעל, ווילכע פיים אינלאנד אונד פיים אויסלאנד גע-קויפט וואורדען.

וויינער פרייזע.

ריבאל 18 גולד. לינאל 21¼ גולד.

פעטראלעאום 9¼—9½ גולד. —

שפירים: פרוכט-שפירים — קר.

וויינער שלאכטפיעהמארקט: דער אויפ-טריעב אויף דעם שלאכטפיעהמארקט אם 5-טען ד. מ. בעשטוג 2121 אונגאריש. 1914 גאליציש אונד 106 דייטשע. צוזאממען 4141 שטיק אכסען, נעקויפט וואורדען פאָן וויינער פלייש-ערן 1847. פאָן לאנד פלייש-ערן 1994 אונד אונגערקויפט נעגען אויס לאנד 300 שטיק. דער נעזאממט לאנד-אבטריעב 2294 שטיק. פיר וויען פערבלייבען 1847 שטיק. דאס יעטצונגסנע-ווייטס שטעללטע יך פער שטיק פאָן 350 בין 775 פפד. דער אנקויפפספרייז פער שטיק פאָן 115 — 212 גולדען אונד פער צענטנער פאָן 22—33 גולד. 25 קר.

לאָטטא-ציעהונג פאָם 3. אָקטאָבער 1874.

וויען 60 35 81 71 56

ווייר ערזוכען אונזערע נ' לעזער דיא אן אונס צו ריכ-טענדען בריעפע אדער געלד-זענדונגען אונטער פאָלגענדער נענוויא אנגעבענער אדרעסע צו שיקען:

רעדאקציאָן דער „יידישען פעסטער צייטונג"

רעטטיג-נאססע נו' 7 אין פעסט.

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטער: מאיר בר' רייס.

פרוכטפרייז-טאבעללע

פריכטע	קייאלעפפער נוממער	פער צאלל-צטר
וויינען, מאנאטער	85	4.65—4.75
„ „ „	86	4.75—4.80
„ „ „	87	4.85—4.95
„ „ „	88	5.10—5.20
„ „ „	89	5.20—5.25
„ שהיים	85	4.80—4.90
„ „ „	86	4.95—5.05
„ „ „	87	5.10—5.20
„ „ „	88	5.30—5.35
„ „ „	89	5.40—5.45
„ „ „	—	—.—.—
„ פעסטער מארען	85	4.75—4.85
„ „ „	86	4.90 5.—
„ „ „	87	5.05—5.15
„ „ „	88	5.25—5.35
„ „ „	89	5.35—5.40
„ „ „	—	—.—.—
„ ווייסענבורגער	85	4.85—4.95
„ „ „	86	5.—5.10
„ „ „	87	5.15—5.25
„ „ „	88	5.35—5.45
„ „ „	89	5.45—5.50
„ „ „	—	—.—.—
פער מעטצ		
קאָרן	80	3.65—3.60
נרעסעד מאלץ	72	3.15—2.80
„ פיעזעד	72	2.70—2.60
האפער	50	2.12—2.10
קוקורוץ מאנאטער	פער מעטצען	4.30—4.25
אנרעדע נאפשטנד	„ עצטנער	4.25—4.20
רעפס קאָרל	75	—.—.—

קורז-טאבעללע פאָם 7. אָקטאָבער.

באללען-מעהל	קר' אל'
נומער 0	23 —
„ 1	22 10
„ 2	21 30
„ 3	20 —
„ 4	18 20
„ 5	16 60
„ 6	14 70
„ 7	12 40
„ 8	9 70
„ 8½	7 90
גלד-קורז	
ריגער-אשא	103 60
ווקאטען	5 24
עפפעדיינר-אונגאריש 8 גולדען נאלד-שטיק (20 פראנק)	8 79
נאפאלעאָנדאָר	8 79
פרייכישע דאלער (קאפפענגאיינגען)	1 61
רוסישע רובעל	1 52
לאאזע.	
1864-ער לאאזע צו 100 גולדען	134 —
דעפפעה צו 50	127 —
1860-ער נאנצע לאאזע	108 —
דעפפעה פיעפעל	111 25
1854-ער 4 פרעצענטיגע שפאנפס-לאאזע	102 25
1839 יאפפרשילד-לאאזע נאנצע	270 —
דעפפעה פיעפעל	242 —
קאנא רענפענשיינע	25 75
קרעדיט-לאאזע	165 50
פרייפפפער לאאזע פער 100 גולדען	106 50
פרייפפפער לאאזע פער 50	52 —
אנגלו-אאפפסטרס-פאנדס-לאאזע	91 —
פאלס צו 40 גולדען	32 —

	קר' אל'
פאלסס צו 40 גולדען ק. מ.	24 —
קלאר צו 40 „ „	26 25
סט. גענעס צו 40 „ „	26 25
אלנער צו 40 „ „	25 —
וויינישגרעצער צו 20 גולדען ק. מ.	23 —
וואלדשטיין צו 20 „ „	23 —
פעלעריאנס צו 10 „ „	12 75
וויאלפלאאט צו 10 „ „	12 50
פפאנזלריער צו 20 „ „	15 25
אינסבריקער לאאזע	16 50
וואלדענשטיין לאאזע צו 20 גולדען	17 75
קאלנער לאאזע	16 —
טיטלער לאאזע	54 75
דעפפעה 120 פראנקס אינטערנאציאנאל	— —
אונגאריש פרעמיען-לאאזע א 100 גולדען	84 75
דעפפעה צו 50 גולדען	82 —
וויינער-לאאזע	101 50
ווערטה-פאפיערע.	
אונגאריש נאטיענאלאפפענען	77 25
פפרפפטיר-מאנאפטר	76 —
דעבענבוריפפע	75 25
נאליפפע	81 70
בוקאָאיינער	82 —
אונגאריפפע אייזענבאהן-אלעלען	71 25
וויינבערגער-אבלאיזונגס-אבלאפפונגען	— —
פפרפפטיר שטראפפען-באהן	259 —
אונגאר שטראפפענבאהן	90 —
מוניציפאל-באהן	36 25
אונגלא-באהן L. פפרפפען	35 50
אונגאריפפע פאדען-קרעדיט	76 —
שפאר- אונד קרעדיט-פעראין	59 25
אונגאריפפע קרעדיט-באהן	235 50

	קר' אל'
פפרפפטער קאמפפרעפאל-באהן	795 —
פפרפפטער נפרדינענד-באהן	375 —
פראנקא-אונגאריפפע	82 —
אינזבפרוק-באהן-אקציען	58 50
אונגר. קאמפפרעפאל-באהן	168 —
לאנדס צעפפראל-פפאפפאפפפ	85 50
אונגר בענקאלגיפ	— —
פפרפפטער פאפפיערפפיפ	440 —
פפרפפטער פאפפיערפפיפ	52 —
פפרפפ-אפנער וויפפפפפפפיפ	162 50
דעפפעה צווייפפ פפרפפפאן	— —
פפאנפפיפיפ דער אונגאריפפען באנקנקרע-	86 —
ריפ צו 5 אינראאלב פפרצענט	
דער אונגאריפפען דיפאפפרעקנקנ-באהן צו	76 50
5 אינראאלב פפרצענט	
דער אונגאריפפען אללגפפפיינען באנקנקרעדיפ-	
אנפפאלפ צו 5 אינר אינראלב פפר-	84 —
צענט	
דעפפעה צו 6 פפרצענט	86 25
דער פפרפפטער קאמפפרעפאל-באהן	86 50
קעפפענבריף-אקציען	85 50
נאדד-אפפפ-באהן	120 25
אלפאלד-פיומאנער	139 75
אונגאריפפע אפפפפאהן	59 50
פרייס באהן	206 50
דיפבענבוריפפ באהן אקציען	198 25
קאשיפ-אלדערבערגער באהן אקציען	148 25
פראנצ-יאָזעפ באהן אקציען	192 —
קאליפ-לוייזס-באהן אקציען	242 25
לעמבערג-פפפפרנאוויפפ-אפ באהן	149 25
קרעדיפ-אקציען	247 25
באהן-	987 —

Eigenthümer u. verantwortlicher Redakteur M. REIS.

Budapest, 1874. Druck v. Moritz Burian, Waitznerboulevard, Marokkanerhof.

— אונד דא עס ווייטער אן איינער אנדערען שטעל-לע אין תנ"ך הייסט, דאס איין טהייל דיעזער מעס-סער פערנראבען וואורדען, זא נאהם יענער פאר-צאזע אין איינער האלבע ווייטערע איסגראבונגען פאר אונד פאנד נאך איין דארט דיעזע שטיינ-מעסער. — נון האבען ביזהער דיא ביבעל פארשער דאריבער געשטריטטען, אב דאס ווארט „חרבות-צורים" שטיינ-מעסער אין דער ארדער שארפע מעסער הייסט, אונד דורך דיעזע ענטדעקונג העטטען אלזא דאך יענע רעכט, וועלכע „חרבות צורים" מיט שטיינ-מעסער איבערזעטצען. עס ווערע גיר צו בעוואונדערן דאס מאן נאך אין יהודשיס צייטען קיינע אייזערנע שניד - ווערקצייג בע-נוטצט. —

* (איינע וויינרעכע-קראנק-הייט.) עס גיבט איינע ארט אינזעקט, וועלכעס מאן וויינרעבען-לויז הייסט אונד דיעזע לויז צער-פרייסט דיא וויינרעבען, זא דאס דיא גליך איים-טראלעען. דיעזע לייזע פערבייסען זיך אפט אין גאנצען וויינ-געגענדען אונד פערארזאכען איינען גראסען שארען. אין קלאסטערנייבורג (אין עסטער-רייך) איזט דיעזע אנשטעקונג וויינרעבען-קראנק-הייט זא שטארק איסגעבראכען, דאס מאן דיא וויינ-רעבען אללער דארטיגען וויינגארטען פערטילגען מוסטע. דאמיט זיך דיעזע לייזע ניכט נאך ווייטער פערבייטען, גון איזט אינגאר ווענען וויינער גיטען וויינע בעריהמט אונד אייסער דעם אפערבייע בעריי-בערט זיך אינזוגר לאנד איך דורך דיענען וויין אונד מאן בעפיהלט דארער. דאס דיעזע עסטערייכי-שע וויינרעבען-קראנקהייט איך נאך אינגארן דאס-מען דאנגטע — אונד דעסהאלב האט דער אינגא-ריגע אקערבייא-מיניסטער איינען שטרענגען בע-פעהל אללעסען, דאס מאן דיא וויינערע אונד וויינ-בערג-בעזיטצער אויף דיעזע געפאהר אויפמערקזאם מאכען מאגע אונד דאס מאן עטטאס פאן עסטער-רייך דיעזע וויינרעבען אינפיהרען לאططען זאלל.

* (דיא בריינע-קראנקהייט.) איים שיקלוויש (ביא פינפירכען) ווירד גע-שריעבען דאס דארט דיעזע פיהטערלכע קראנ-הייט אין זאלבעם מאסע איסגעבראכען איזט. דאס אים פערלייפע פאן אכט טאגען אין איינעם איינצי-גען הויזע 5 מיטגלידער אין דיעזע „בריינע" געשטאר-בען זינד. —

* (ריבם ארד.) אין דער אין בוסטרשען (וועבענבריגען) ערשיינענדען צייטונג לעזען וויר פאלגענדעס: נאך פאר איינגען וואכען פערזאמלטע זיך אין מאנן איים איינעם דארפע ביא מאס-דעגען אם פיהרמאנן אן איינעע ווירן, אם זיא איים וויינען ווענען נאך באראנא-פיגור (ביא נאסיר) צו פיהרען.

דער פיהרמאנן נאהם איך זיינען 10 יעהרינגען קנא-בען מיט אונד פיהר מיט דען יודען פארט, קערדרטע אבער ניכט מעהר נאך הויזע צורוק אונד מאן וואוסטע ניכט, וואהין ער געקאממען זיא. באלד דארויף פאנד מאן אנווייט פאן טעקענדארף (אן דער שטראסע נאך בוסטרשען) איינען אינבעקאנטען טאדטען מאנן, וועלכער אים האלוע איינע טאדט-ליכע שטיק-וואונדען אונד איסערדעם נאך איינע פערלעטצונגען אם קאפפע אונד איך דער ברוסט האטטע. דייא טאגע דארויף פאנד מאן וויעדער אנטער דער גראסען בריקע ביא סערעט-פאלו אים שאנע אמטע פיר זיך געווינגען וואללטע, נאהם פינף הונדערטער אים זייער ברייפ-טאשע אונד עריזוב-טע דיא באראנין, דיעזע סוממע אלס אנליהיך אנצו-נעהמען. דא איינע דאמע פאן זאלבעם שטאנדע ניכט אנגע געלד ריזען דארף. אנפאנגס וואללטע דיא באראנין דעם ניכט אנגעהמען, אבער ענדליך האט-טע זיא נאכגעגעבען אונטער דער בעדינגונג, דאס זיא דער יונגע הערר איהר אזהר גוט בעגלייטען מאגע, אים דארט בעצאהלט צו ווערדען. דער יונגע מאן פריטע זיך זעהר דאריבער, ער ערבלוטטע שאן דאראן אין גושעם צייטען — — אבער שאן ביא דער געططען שטאציאן אין דער פינסטערן נאכט וואר דיא דאמע זאממט יענעם הערען, וועלכער דיעזע פיהיא אלס באראנין איסגעגעבען האטטע, פערזיהיא אלס באראנין איסגעגעבען האטטע, פערזיהיא אלס באראנין איסגעגעבען האטטע. — שפעטער שטעללטע עס זיך הערעס, דאס דיעזע שווינדלערין נאך צוויא אנדערע דייבע הערען אונטער דעגוזעלבען אנ-געגעהמען בעדיינגונגען בעטראגען האטטע.

* (יונגען אינעם הייפט-טרעפפערס.) אין דאב-בנאפט-נאנדיאט וועלכער אין אינעם דעיינגען הייבען הויזע אלס עריצעהער וואר, פערלעבטע זיך אין דיא שאנע גיבעיגאנט דיעזעס הויזעס אונד וואללטע זיא אויך הייראטען, אולעגנסט זאגטע נון דיא הויז-פיהיא צו דיעזעס קאנדראטען, דאס זיא געוואהנלך אללען אזהרען הויזלייטען אין קלייעס לאן עוס געשענקט מאכע. ער מאגע דאהער דיא ציעהונגס-ליסטע נאכזעהען, ער זאה נאך אונד פאגט, דאס דיא יידישע קאבען דיעזעס הויזעס אויף אידרעס בריטשוויגער לאן 6000 טהאלער געוואגען האט. ער זאגטע אבער דער קאבען נכטס אונד אבער-ערעטע זיא, דאס זיא אזהן הייראטען וואלל וואס זיא אויך גערן טהאט. נאך דער האבציט ענטדעקטע ער אזהר עططס דאס גליק — אונד אז! יאמעה! — דיעזע העططיכע קאבען האטטע אייניג וואבען צו-פאר דאס בריטשוויגער-לאן אן דיא גיבעיגאנט פערזיהיט.

דיא דעם קעללנער. דאס זיא איהם אידרען דיאמאנט-רינג אלס פפאנד צוריקלאططע, דאמיט ער זיא ביז צור לעטצטען שטאציאן פערקאططיגע. דער קעלל-נער אבער אנטווארטעטע, ער שענקע איהר קרע-דיט אויך אזהע דיעזען רינג, ער זיא זיינעס געלדעס זיכער. דיעזע שאנע יונגע הייבע וויטווע דאס אויך דען פיעלען הייבען יונגען לייטען געפאללען אונד זיא ערקלערטען זיך, דער פריוא בארגאנין אויס דער פערלעגענהייט צו הערפען. וואס אבער דיא באראנין ניכט אנגעהמען וואללטע. אבער דער זאהן איינעס הייזען הייבען קופמאנעס, וועלכער דיא שאנע אמטע פיר זיך געווינגען וואללטע, נאהם פינף הונדערטער אים זייער ברייפ-טאשע אונד עריזוב-טע דיא באראנין דעם ניכט אנגעהמען. אבער ענדליך האט-טע זיא נאכגעגעבען אונטער דער בעדינגונג, דאס זיא דער יונגע הערר איהר גוט בעגלייטען מאגע, אים דארט בעצאהלט צו ווערדען. דער יונגע מאן פריטע זיך זעהר דאריבער, ער ערבלוטטע שאן דאראן אין גושעם צייטען — — — אבער שאן ביא דער געططען שטאציאן אין דער פינסטערן נאכט וואר דיא דאמע זאממט יענעם הערען, וועלכער דיעזע פיהיא אלס באראנין איסגעגעבען האטטע. פערזיהיא אלס באראנין איסגעגעבען האטטע. — שפעטער שטעללטע עס זיך הערעס, דאס דיעזע שווינדלערין נאך צוויא אנדערע הייבע הערען אונטער דעגוזעלבען אנ-געגעהמען בעדינגונגען בעטראגען האטטע.

* (יונגען אינעם הייפט-טרעפפערס.) אין דאב-בנאפט-נאנדיאט וועלכער אין אינעם דעיינגען הייבען הויזע אלס עריצעהער וואר, פערלעבטע זיך אין דיא שאנע גיבעיגאנט דיעזעס הויזעס אונד וואללטע זיא אויך הייראטען, אולעגנסט זאגטע נון דיא הויז-פיהיא צו דיעזעס קאנדראטען, דאס זיא געוואהנלך אללען אזהרען הויזלייטען אין קלייעס לאן עוס געשענקט מאכע. ער מאגע דאהער דיא ציעהונגס-ליסטע נאכזעהען, ער זאה נאך אונד פאגט, דאס דיא יידישע קאבען דיעזעס הויזעס אויף אידרעס בריטשוויגער לאן 6000 טהאלער געוואגען האט. ער זאגטע אבער דער קאבען נכטס אונד אבער-ערעטע זיא, דאס זיא אזהן הייראטען וואלל וואס זיא אויך גערן טהאט. נאך דער האבציט ענטדעקטע ער אזהר עططס דאס גליק — אונד אז! יאמעה! — דיעזע העططיכע קאבען האטטע אייניג וואבען צו-פאר דאס בריטשוויגער-לאן אן דיא גיבעיגאנט פערזיהיט.

אונד דאס וואר יא עכען רעכט אן דער צייט! יאנטע דער קאיזער מיט פייריגעם געוויסען.

„א מאיעסטעט! ווען מאן לאנגע קראנק געוועזען איזט, דאנן מוסט איינעם דער קלייططע יאנגען-שטראהל וואהל אונד מאן פיהלט זיך דאפאן בין אין דיא מעططע זעעלע הייזען ליכטעטט. אבער נכטס ערגער פערמאג דאס צו ערטראגען. — ווייל אידם דער אינע יאנגען-שטראהל, דער אויף דיין בעטט פאללט, וואהל מוטיג, זא מיינע מאנגער קראנקע, ער מיט אויך הייגיס אין דיא פייריגיגע אונד אויף דיא נאططע, וויא ער דיא נאנגע יאנגע אונד דען בלייהען הימעל איבער זיך האט — — אונד דא קאנן עס זיך ערא-יגנען, דאס דער עططע שרעטט. דען ער אויס דעם הייזע מאכט, אויס אינע ערקעלטונג בייגנע אונד אויס דאס לעבען קאططען קאנן — . א יונגער, וועלכער לאנגע אהרע בלונד הער אונד אויף אינמאל דאס אינגע-לוסט בעקאططט, דארף ניכט פלאططערן אינען יאנגען-שטראהל עבלקען. — —"

„אלטער מאנן! איך פאנגע דיך ליידער צו בעגייפען אן (יאנטע דער קאיזער מיט אינעם טיפען זייפצער אונד יעהר גע-ריעגט), שפריך וויططע!"

„מאיעסטעט! דאס מאלעראגע-עדיקט איזט אין זאל-כער יאנגען-שטראהל אבער דיא אידן גענעגען, וועלכען אדונד צו גיגרעטע נעהען! דענן וויל דיא רעליגיאן דאס אבططע פיר דען מענשען איזט, זא דארף אויך קיינע האאר דארנאך גייפען אונד שאططען, קאיזעליכע מאיעסטעט! דאס מאלעראגע-עדיקט וויל אונס אידן איבערططרעטן מאכען אונד אונס דיא לוסט אינגעבען, הונגרס אין דיא פרייהייט אונד אויף דיא נאططע טרעטען צו וואללען — — אין הונדערט יאהרען וויל עס קיינע רעליגיאן מעהר געבען!"

„אונד דאס וואר יא עכען רעכט אן דער צייט! יאנטע דער קאיזער מיט פייריגעם געוויסען.

„א מאיעסטעט! ווען מאן לאנגע קראנק געוועזען איזט, דאנן מוסט איינעם דער קלייططע יאנגען-שטראהל וואהל אונד מאן פיהלט זיך דאפאן בין אין דיא מעططע זעעלע הייזען ליכטעטט. אבער נכטס ערגער פערמאג דאס צו ערטראגען. — ווייל אידם דער אינע יאנגען-שטראהל, דער אויף דיין בעטט פאללט, וואהל מוטיג, זא מיינע מאנגער קראנקע, ער מיט אויך הייגיס אין דיא פייריגיגע אונד אויף דיא נאططע, וויא ער דיא נאנגע יאנגע אונד דען בלייהען הימעל איבער זיך האט — — אונד דא קאנן עס זיך ערא-יגנען, דאס דער עططע שרעטט. דען ער אויס דעם הייזע מאכט, אויס אינע ערקעלטונג בייגנע אונד אויס דאס לעבען קאططען קאנן — . א יונגער, וועלכער לאנגע אהרע בלונד הער אונד אויף אינמאל דאס אינגע-לוסט בעקאططט, דארף ניכט פלאططערן אינען יאנגען-שטראהל עבלקען. — —"

„אלטער מאנן! איך פאנגע דיך ליידער צו בעגייפען אן (יאנטע דער קאיזער מיט אינעם טיפען זייפצער אונד יעהר גע-ריעגט), שפריך וויططע!"

„מאיעסטעט! דאס מאלעראגע-עדיקט איזט אין זאל-כער יאנגען-שטראהל אבער דיא אידן גענעגען, וועלכען אדונד צו גיגרעטע נעהען! דענן וויל דיא רעליגיאן דאס אבططע פיר דען מענשען איזט, זא דארף אויך קיינע האאר דארנאך גייפען אונד שאططען, קאיזעליכע מאיעסטעט! דאס מאלעראגע-עדיקט וויל אונס אידן איבערططרעטן מאכען אונד אונס דיא לוסט אינגעבען, הונגרס אין דיא פרייהייט אונד אויף דיא נאططע טרעטען צו וואללען — — אין הונדערט יאהרען וויל עס קיינע רעליגיאן מעהר געבען!"

קאיזער יאזעף וואיידע ראטה פאר צארן אונד מיט הייפ-טיגער שטיממע רופט ער: „ראס אלזא זאלל עס זיין, וואס דיך בעגאנזיהנט! מיין מאלעראגע-עדיקט, מיינסט דו א, וויל איך אים איינע רעליגיאן בייגעבען! יא! דאס וואططע איך נכט. דאס איז זא פיעלע פערבלוטיגע מענשען אין מיינעם רייכע האבע אונד דאס איך נאך צו פריה גע-קאממען בין. — —"

שלמה פינגערהוט וואיידע דורך דיעזע צאריגען אויס-דריקע דעס קאיזערס פיריך געשריקט אונד דאס צישטערטע וויב וויף אין איהרעם שריעקען: „שמע ישראל! שלמה, וואס האסט דוא געטהאן, אונזער איינציגער זאהן וויל יעצט קיינע גנאדע פינדען!"

דער באדמשע יודע פעל נון דעם קאיזער פאר דיא פיסע אונד וויף: „גנאדע מאיעסטעט! גנאדע! איך ווערעטע אונבאזאנגען אונד וואططע נכט. וויא עס מיר איך דיא צוגעגע קאם!"

„שווייג אלטער מאנן (שריע דער קאיזער) אונד בעדעקע דיינען גרייזען קאפף נכט מיט דער שאמאך דער לינע! דוא האסט נעשפיאכען, נכט וויא עס דיר איך דיא צוגעגע קאם זאגדרען וויא איינע, דער דינע ועעלע פאן איינער לאסט בע-פייגען ווילל. דוא ביזט נכט דער איינציגע פערבלוטיגע! דוא האסט נעשפיאכען, וויא א יעצעט טויזענדע דייגער ארט שפרינגען! ווענן נאך דיא קאططאלקען אונד נייططלכען, וועלכע ביזהער דיא נאנגע יאנגע דער פייריגיגע גוד פיר דיך שיינען לייסען, זא קאנן מיך דאס נכט וואונדער נעהמען, אבער א ח ר — — — ?

(פארטזעטצונג פאלגט.)

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (האַפּ-נאַכריכטען.) וויא ווייר בערייטס מעלדעטען, זינד צו ענדע דער פאַרגאַנגען וואַכע אונזער קאָניג אונד אונזערע קאָניגין וויא אויך דיא פּרינצעסען מאריע וואַלעריע נאַך גאַדאַללאַ געקאָממען. וואָ זיא לענגערע צייט פערוויילען ווערדען. נור אונזער קאָניג ווירד היי אונד דיא איינע רייזע נאַך ווינען מאַכען אונד דאַנן ווידער צוריק-קאָממען. דיא קאָניגין האַט גלייך ביי אַ איהרער אנקונפט אין גאַדאַללאַ אין דיא דאַרטיגען אַרמען לייטע בעדייטענדע אונטערשטיצונגס-סוממען פערטהיילען לאַסען.

* (ערצהערצאָג יאָזעף) מאַכטע אין דיעזען צייטען איינע רונד-רייזע אין זעבענבירגען, אום דאָרט דיא האַנזעאַטס צו בעזוכטיגען. אין דער סעקלער-שטאַדט מאַראָש-וואַשאַרהעלי, וויא דיא וואַפּפען-איבונגען דער זעבענבירגער האַנזעאַטס שטאַטפינדען, וואורדע דער ערצהערצאָג מיט גראָסער בעגייסטערונג געמפּפאַנגען. מאַן בראַכטע אַן איהם אבגעדענקען איינען גראָבארטיגען פאַקעל-צוג אונד ערצהערצאָג יאָזעף העלט פאַלענדע אנשפּראַכע: „ווייר שטרעבען דאַרנאַך, דאַס דיא האַנזעאַטיק אים פּרינצען בראַוץ בירגער דעם פאַטער-לאַנדעס זיין זאַללען; ווענן אבער קריעגס-וואָלקען איבער דעם פאַטערלאַנד זיך ערהעבען ווערדען, דאַנן ווערדען ווייר עס וועגרייך פערטהיידיגען מיט-סען. איך גלויבע, ווענן דאַס צייכען דער שלאַכט גע-געבען ווירד, דאַנן ווערדען ווייר פאַן דען סעקלער-געבירגען ביז צום אדריאַטישען מעערע וויא אַ ווי מאַנן פיר דאַס פאַטערלאַנד קעמפּפען אונד זיעגען, ווענן נעמלעך אין דער האַנד דער האַנזעאַטס ניכט נור דאַס אייזערנע שווערט זיך בעפינדעט, זאַנדערן אויך דיא וואַפּפע דער בעגייסטערונג, וועלכע נאַך שטערקער אלס יענע אייזערנע וואַפּפע איזט. — זעלבסטפערשטענדליך וואורדע דיעזע אנשפּראַכע מיט גראָסער בעגייסטערונג אייפנעאָממען.

* (איינע פאָלנישע ריכטער-ראַטהס-זוואַהל.) אין אונגאַרן וועהלט מאַן מיט מאַדט-שלעגעריינען אונד אין גאַליציען וועהלט מאַן מיט אונטערצונדען. אַם 8 אָקטאָבער העטטע געמעלך אין קראַקוי אייגע וואַהל אין דען וויינער ריכטס-אַהף שטאַטפינדען זאַללען. דיא יודען אונד דייטשען וואָלטען דען דר. וואַרשייער אונד דיא פּאָלען וואָלטען דען דר. ריטצאַווסקי וועהלען. אין מיטטען דעם גראָסען וואַהל-קאַמפּפּפּ, אלס שאַן דר. וואַרשייער דיא מיטטען שטיממען פיר זיך האַטטע, איזט אין דער יודען-שטאַדט אין גראָסעס פייער אויסגעבראָכען. אין געשריידי-מאַנאַנזוואַר-

דע פאַן פיעלע פאָלנישען וועהלער אבזיבטליך אין בראַנד געשטעקט אונד דאַרורך וואַרען פיעלע יודישע וועהלער דראַהן פערהינדערט, זיך אַן דער ריכטס-ראַטהס-וואַהל צו בעטהיילען, אונד זאַמטע ער-היעלט דר. וואַרשייער מיט 689 שטיממען, וועהרענד דר. ריטצאַווסקי 944 שטיממען ערהיעלט.

* (איין יידישער שטודענט אלס גייסטליכער.) דיא הערדען גייסט-ליכען האַבען שאַן מעהרמאַלס איינגעזעהען, דאַס זיא אפט זיך נאַך איין יודע צום טייפען מעלדעטע ניכט גוטעס אין דעמזעלבען וואַר — אונד דיא וואַר-דען נור בעטראָגען — אונד דאַך לאַסען זיא זיך נאַך אַיממער פאַפּפען! דעם אינגאַרישען בלאַטטע „פעשטער נאַפּלאָי" ווירד נעמלעך פאַלגענדעס געשריי-בען: אונף הליין, דער 22 עהרהיגע זאַהן דעס סאַל-נאַרצט שניידערס דאַווידד קלין, האַט אין דיעזעם יאָהרע אין קעשטהעלעט דיא זעבסטע גימנאַזיאַל-קלאַסע אבסאָלווירט, וואַרויף ער פלאַטצלעך דען וואַנזש בעקאָממען האַטטע, גייסטליכער צו ווערדען אונד אין דאַס גייסטליכען-סעמינאַר צו קאָממען. — דיעצו בריכט מאַן אבער אבט גימנאַזיאַל-קלאַסען אבסאָלווירט צו האַבען אונד דאַך וואַטטע זיך קלין צו העלפען, אונדעם ער איינע צווייגגיסע פערלשטע אונד אַם אין דעם זעבסטע אין אבטער מאַכטע. ער האַם נון צום ערצבישאָף נאַך גראַן אונד ערבעטען אין דאַס אינאַהמע אין דאַס סעמינאַר. דער בעטרוג וואורדע אבער באַלד אָנגעהערט, קלין האַט זיך נון געפלעהטעט אונד דאַס גערעכט לאַסט אירען יעטצט פאַליציילך פערפאָלגען. — דער גראַנער ערבישאָף מיטטע אלזאָ איין דאַס פערגעגען, אין-נען יודען צו טייפען, פערבעטען.

* (בריעף בראַנדע אין גאַרליץ) זינד אויך לייער פיעלע מענשען-לעבען פער-לאָרען גאַנאַנגען. בין צום 8 אָקטאָבער וואורדען אין דעם שוטט-הויפען דער אַשע צעהן פערבראַנ-טע מענשען געפונדען עס מיסען אבער אויך נאַך מעהרערע מענשען פערבראַנט וואָרדען זיין, דאַ נאַך זעהר פיעלע פעהלען. פיעלע מענטשענ-ריינע מאַנען דאַהער דען לעבענדען פערענגלטען איהר אונטערשטיצונג צו-ווענדען.

* (הונדעס-זואַוט.) אים גיאַ-בעשענאַיא (טעמעשער דאַמיטאַט) וווירד פאַלגענ-דעס געשעהען: אין איינער דיעזען וועהלאַבטיג-דען פאַמיליע האַט זיך אין זעהר בעטרובענדער אינגליקס-פאַלל צוגעטראָגען. צוויי מעדכען דיע-זער פאַמיליע, אים בלוהענדען אלטער פאַן 12 אונד 14 יאָהרען, זינד זאַמטטאַג אַם 3 אָקטאָבער פאַן דער הונדעס-וואַשה (וואַסער-שיי) בעפאַללען

וואָרדען. דיא בידען קאָמיטאַטס-אַרצטע ערגאַנגען גלייך דען קראַנקהייטס-צוסטאַנד אונד האַבען זיך דיא בעדיערנדען וועהרטהען עלטערן עלטערן נאַך לאַנגעם בעזוגען עראַנגערט. דאַס בידע קינדער נאַך אים מאַגאַטע מאַ פאַן איינעם קליינען הונדע געבוסען וואורדען, וועלכער אויך שפּעטער קרעפּירטע. דיא בידען מעדכען זינד איינע מינוטען דעס מאַנעס בייא זיגען, בעקאָממען אבער באַלד דאַרויף דיא שרעקליכע וואַוטה דער וואַסער-שיי. עס איזט הערצ-צערייסענד צוצוזעהען, וויא דיא בעיאַמ-מערנס-ווערטהען עלטערן איהרע קינדער ווענ-דענד דיעזער צייט פּפּפּלעגען. לידער שיינט דיעזע קייטע רעטטונג מעהר מאַגליך אונד מאַן ערוואַרטעט עדע מינוטע דען טאַד דיעזער צוויי מעדכען. דער אַממער דער עלטערן איזט אינבעשרייבליך. (גע-וואָהנליך דער פאַללט דער טאַד 5 בין 8 טאַגע נאַך דעם ערקראַנקען. דאַס וואַוטה-גיפּט ליעגט נור אים שפּייבעל אונד שטעקט נור דאַנן אַן, ווענן עס אויף איינע וואַנדע שטעלע דער הייט קאָממט. דיא קראַנקהייט קאַנן אויך ערסט אים 9 מאַנאַטע נאַך דעם ביסס אויסבראָכען אונד צייגען זיך דאַרויף. דאַס דער קראַנקע קיין וואַסער זעהען קאַנן.)

* (וואַס דיא ריזענדען ניכט אַללעס ענטדעקען) איין ליעגראַפּפּער ווייגעדער האַט זיך איינמאַל גערוהמט, דאַס ער אייף אייער וואַנדערונג אים מאַרגעגלאַנדע נאַך דיא לייטער געפונדען האַט. פאַן וועלכער ערט אבער טרייטט, דאַס דיא עגעגל אייף דעזעלבען אבאַנדערונגס אין אייף-שטעגען. — נון שרייבט יעטצט דיא „נייע פרייע פּרעסע", דאַס איין פּראַנצאָזישער אַלטער-טהומס-פאָרשער אין אַ אַלעקסענדא בייא אַ אייגער בייא אַ אַלטע-גראַבונג נאַך דיא מיהל-מעסער געפונדען האַט. מיט וועלכען דיא הערער איזראַעלס דורך יהושע בשניט-טען וווירדען (יהושע קאַפּיטעל ה') יאַ זאַגאַר אין דער וויסענשאַפטליכען אַקאַדעמיע אין פאַריז העלט דיעזער אַלטערטהומס-פאָרשער אייגע פאַר-לעזונג איבער דיעזע אייפנדונג. ער בעריופט זיך אייף יהושע, וויא עס הייסט: „צו ענדער צייט שפּראַך דער אייזע צו יהושע: מאַכע דיר שטיינערנע מעס-סער אונד בעשניידע דיא זאַהנע אזראַעלס." דער אָרט, אייף וועלכעם דיעזע בעשניידונג פאָרגענאָמ-מען וווירדע, הייסט גלגל אונד ליעגט ענגווייטס דעם יחדן געבען יריחו. — נון דיעזער אָרט הייסט נאַך דייטשע אייף עבריש (אַראַביש) דעלגיל אונד אין יהושע שטעהט עס יא אייסדיליך: „אונד מאַן נאַנג-טען דען נאַמען דיעזעס אָרטעס גלגל בין אייף דען הייטיגען טאָג." בייא דיעזעס אָרטע דעלגיל (גלגל) פאַנד ער נאַך מעהרערען נאַכבאַבענען אייגע מעג-גע פאַן מעסערן אויס דיעזעל-שטיינען אונד דיעזע ערקאַנגטע ער אלס דיא מיהל-מעסער פאַן יהושע.

פאָלליעטאָן.

דער מאָרגענ-שטערן דער עמאַנציפּאַציאָן.

(1-טע פאָרטזעטצונג.)

„מיך מינסט דוא דא דאַמיט?" (פראַגטע קאַיזער יאָזעף.) —

„אַ! (אַנטוואָרטעטע דער באַהמישע יודע) דענן ווייל נאָטט איינען מענשען זאָ האַך איינגעגעבען האַט, דאַס אללע אונדערען מענשען נעבען איהם צו ניכטס ווערדען. מיט ער איהם אויך עטוואַס פאַן ווייטער נעגעכטיגקייט נעבען אונד דאַנע-בען דאַרף נאַר קיין טראָפּפּען אונעכט זיין אונד יעדעס מיעדעס-טע אונעכט מיט אינסנעראָפּפּטע ווערדען, וויא שפּייא פאַם קאָרן. — —"

דער קאַיזער וואורדע דיער בייגאַהע צאָרנע אונד זאַגטע מיט שטרענגע: „אַלטער מאַנן, דיא שפּרעכטע אין נאָפּעס ווארט אייגען מענשען זאָ האַך איינגעגעבען האַט, דאַס אללע אונדערען מענשען נעבען איהם צו ניכטס ווערדען. מיט ער איהם אויך עטוואַס פאַן ווייטער נעגעכטיגקייט נעבען אונד דאַנע-בען דאַרף נאַר קיין טראָפּפּען אונעכט זיין אונד יעדעס מיעדעס-טע אונעכט מיט אינסנעראָפּפּטע ווערדען, וויא שפּייא פאַם קאָרן. — —"

דער קאַיזער וואורדע דיער בייגאַהע צאָרנע אונד זאַגטע מיט שטרענגע: „אַלטער מאַנן, דיא שפּרעכטע אין נאָפּעס אייגען מענשען זאָ האַך איינגעגעבען האַט, דאַס אללע אונדערען מענשען נעבען איהם צו ניכטס ווערדען. מיט ער איהם אויך עטוואַס פאַן ווייטער נעגעכטיגקייט נעבען אונד דאַנע-בען דאַרף נאַר קיין טראָפּפּען אונעכט זיין אונד יעדעס מיעדעס-טע אונעכט מיט אינסנעראָפּפּטע ווערדען, וויא שפּייא פאַם קאָרן. — —"

דער קאַיזער וואורדע דיער בייגאַהע צאָרנע אונד זאַגטע מיט שטרענגע: „אַלטער מאַנן, דיא שפּרעכטע אין נאָפּעס אייגען מענשען זאָ האַך איינגעגעבען האַט, דאַס אללע אונדערען מענשען נעבען איהם צו ניכטס ווערדען. מיט ער איהם אויך עטוואַס פאַן ווייטער נעגעכטיגקייט נעבען אונד דאַנע-בען דאַרף נאַר קיין טראָפּפּען אונעכט זיין אונד יעדעס מיעדעס-טע אונעכט מיט אינסנעראָפּפּטע ווערדען, וויא שפּייא פאַם קאָרן. — —"

דער קאַיזער וואורדע דיער בייגאַהע צאָרנע אונד זאַגטע מיט שטרענגע: „אַלטער מאַנן, דיא שפּרעכטע אין נאָפּעס אייגען מענשען זאָ האַך איינגעגעבען האַט, דאַס אללע אונדערען מענשען נעבען איהם צו ניכטס ווערדען. מיט ער איהם אויך עטוואַס פאַן ווייטער נעגעכטיגקייט נעבען אונד דאַנע-בען דאַרף נאַר קיין טראָפּפּען אונעכט זיין אונד יעדעס מיעדעס-טע אונעכט מיט אינסנעראָפּפּטע ווערדען, וויא שפּייא פאַם קאָרן. — —"

דער קאַיזער וואורדע דיער בייגאַהע צאָרנע אונד זאַגטע מיט שטרענגע: „אַלטער מאַנן, דיא שפּרעכטע אין נאָפּעס אייגען מענשען זאָ האַך איינגעגעבען האַט, דאַס אללע אונדערען מענשען נעבען איהם צו ניכטס ווערדען. מיט ער איהם אויך עטוואַס פאַן ווייטער נעגעכטיגקייט נעבען אונד דאַנע-בען דאַרף נאַר קיין טראָפּפּען אונעכט זיין אונד יעדעס מיעדעס-טע אונעכט מיט אינסנעראָפּפּטע ווערדען, וויא שפּייא פאַם קאָרן. — —"

דער קאַיזער וואורדע דיער בייגאַהע צאָרנע אונד זאַגטע מיט שטרענגע: „אַלטער מאַנן, דיא שפּרעכטע אין נאָפּעס אייגען מענשען זאָ האַך איינגעגעבען האַט, דאַס אללע אונדערען מענשען נעבען איהם צו ניכטס ווערדען. מיט ער איהם אויך עטוואַס פאַן ווייטער נעגעכטיגקייט נעבען אונד דאַנע-בען דאַרף נאַר קיין טראָפּפּען אונעכט זיין אונד יעדעס מיעדעס-טע אונעכט מיט אינסנעראָפּפּטע ווערדען, וויא שפּייא פאַם קאָרן. — —"

דער קאַיזער וואורדע דיער בייגאַהע צאָרנע אונד זאַגטע מיט שטרענגע: „אַלטער מאַנן, דיא שפּרעכטע אין נאָפּעס אייגען מענשען זאָ האַך איינגעגעבען האַט, דאַס אללע אונדערען מענשען נעבען איהם צו ניכטס ווערדען. מיט ער איהם אויך עטוואַס פאַן ווייטער נעגעכטיגקייט נעבען אונד דאַנע-בען דאַרף נאַר קיין טראָפּפּען אונעכט זיין אונד יעדעס מיעדעס-טע אונעכט מיט אינסנעראָפּפּטע ווערדען, וויא שפּייא פאַם קאָרן. — —"

דער קאַיזער וואורדע דיער בייגאַהע צאָרנע אונד זאַגטע מיט שטרענגע: „אַלטער מאַנן, דיא שפּרעכטע אין נאָפּעס אייגען מענשען זאָ האַך איינגעגעבען האַט, דאַס אללע אונדערען מענשען נעבען איהם צו ניכטס ווערדען. מיט ער איהם אויך עטוואַס פאַן ווייטער נעגעכטיגקייט נעבען אונד דאַנע-בען דאַרף נאַר קיין טראָפּפּען אונעכט זיין אונד יעדעס מיעדעס-טע אונעכט מיט אינסנעראָפּפּטע ווערדען, וויא שפּייא פאַם קאָרן. — —"